

עופר אדרת ארץ ישראל הי.פ.פ.א

מייסד סוכנות הצילום הישראלית י.פ.פ.א בן ה-93 החליט להעביר את ארכיון הצילומים הענק שלו, שכולל צילומים רבים ממלחמת יום הכיפורים, לאוסף הספרייה הלאומית כדי לחשוף אותו לציבור.

פינוי פצועים בחזית הסורית ביום השמיני למלחמת יום הכיפורים. צילום: דן הדני \ אוסף \ IPPA

קצינים בכירים ומנהיגים לצד חיילים פשוטים, טנקים ונגמ"שים שלחמו **במלחמת יום כיפור** - כל אלה מתועדים באוסף התמונות הענק של סוכנות הצילום הישראלית הוותיקה י.פ.פ.א. 43 שנים חלפו מאז פרוץ המלחמה. הצילומים האלה, שחלקם פורסמו בעיתונות התקופה, שכנו מאז בביתו של מייסד הסוכנות, דן הדני. כעת הוא החליט שהגיעה העת להנגיש אותם לציבור הרחב, והחל להעביר אותם לספרייה הלאומית. "ניחשת נכון, זה בגלל הגיל שלי", אמר אתמול הדני, תושב גבעתיים, שמתקרב לגיל 93, בשיחת טלפון עם "הארץ".

האוסף כולו כולל מיליון צילומים, בהם רבים ממלחמת יום הכיפורים. אפשר לראות שם את שר הביטחון משה דיין, מפקד פיקוד דרום אלוף שמואל גונן (גורודיש), אלוף רחבעם זאבי (גנדי), מפקד עוצבת סיני, אלוף קלמן מגן, מפקד עוצבת הפלדה, אלוף אברהם אדן (ברן) לצד חיילים ברמת הגולן, טנקים בתעלת סואץ, הופעת בידור לחיילים ופינוי פצועים.

שר הביטחון משה דיין (במרכז) עם האלופים רחבעם זעבי (משמאל) ושמואל גונן (גורודיש) (מימין) במלחמת יום הכיפורים. צילום: שלמה ארד \ אוסף IPPA

במשך 35 שנה, בין 1965 לשנת 2000, סיפקה סוכנות הצילומים הישראלית י.פ.א. (IPPA - Israel Press & Photo Agency) תמונות חדשותיות לעיתונים שונים בארץ ובחו"ל, בהם "הארץ". הדני, ניצול שואה ואיש קבע, הקים אותה מיד לאחר שהשתחרר מהצבא.

האוסף שלו, אשר מכיל כמיליון צילומים, מועבר בימים אלה לספרייה הלאומית. בחודשים הקרובים היא תעלה אותו לאתר האינטרנט שלה ותנגיש אותו לציבור הרחב. על השאלה האם מכר את האוסף ובכמה כסף הוא סירב להשיב. גם בספרייה הלאומית לא סיפקו את המידע הזה.

* כוחות צה"ל בחזית הסורית ביום השני למלחמת יום הכיפורים צילום: דן הדני \ אוסף IPPA

מפקד פיקוד דרום, אלוף שמואל גונן (גורודיש), משמאל, בשיחה עם אלוף קלמן מגן במלחמת יום הכיפורים. צילום: איתן הבר /אוסף/IPPA

ארכיון הצילומים שהקים הדני מכיל תיעוד היסטורי ויזואלי מרשים של קורות המדינה, החברה והתרבות הישראלית במחצית השנייה של המאה העשרים. הוא מתעד את ישראל מהימים שקדמו למלחמת ששת הימים, דרך מלחמת יום הכיפורים ועד האינתיפאדה השנייה. מלחמות, הסכמי שלום, פיגועים, הפגנות ומהפכים פוליטיים - הכל תועד שם. לצד אלה מתועדים גם אירועים יום יומיים.

היום (שני), הפיצה הספרייה הלאומית לתקשורת כמה דוגמאות לפריטים נבחרים מהאוסף. לבקשת "הארץ", הופצו גם צילומים אשר תיעדו את מלחמת יום הכיפורים. "בזכות איכותו ועושרו של האוסף נפרסת בפנינו מניפה רחבה ומרהיבה של אירועים גדולים וקטנים בחיי המדינה, אישים שונים מתחומי הפוליטיקה, החברה והתרבות, אתרים מרכזיים ונידחים כאחד, מגזרים חברתיים ממרכז החברה ומשוליה כולם זוכים לייצוג ויזואלי ברמה גבוהה", אומר אוצר אוסף ישראל בספרייה הלאומית, ד"ר חזי עמיאור.

אמנים מנסים לבדר קבוצת חיילים לאחר קרב עם הצבא המצרי, במלחמת יום הכיפורים
צילום: דן הדני / אוסף/IPPA

מפקד פיקוד דרום אלוף שמואל גונן (גורודיש), משמאל, עם אלוף אברהם אדן (ברן) במלחמת יום הכיפורים. צילום: איתן הבר /אוסף/IPPA

הדני נולד בפולין לפני כ-93 שנה. הוא שרד את גטו לודג' ואת מחנה ההשמדה אושוויץ, שם ניצל מהסלקציה של מנגלה. "יחידה מיוחדת של הס"ס עינתה אותנו, ונתנו לנו לרוץ ריצת צפרדע בשטח של מגרש כדורגל, תוך שהם מרביצים לנו עם מקלות באורך שלושה מטרים", אמר היום (שני) בשיחה עם "הארץ". בסוף המלחמה, אחרי צעדות המוות, חזר לפולין, המשיך לאיטליה וב-1948 עלה לישראל.

כבר למחרת עלייתו לארץ התגייס לצה"ל ושירת בחיל הים, שם עבר קורס חובלים. בהמשך עבר לחיל המודיעין ("שם עסקתי בדבר סודי ביותר", הוא אומר), ואת שירותו הצבאי סיים ב-1964 בדובר צה"ל. שם, בשלב מאוחר של חייו, נחשף לעולם המדיה, כדבריו. עם שחרורו הקים את סוכנות הצילום. בשיאה, לדבריו, עבדו אצלו 12 צלמים. את הצילומים הוא מכר לכלי תקשורת רבים בארץ ובעולם.

אוסף הצילום של הספרייה הלאומית הכיל עד כה בעיקר צילומים מתקופות מוקדמות יותר של ארץ ישראל – מאמצע המאה ה-19, דרך מלחמת העולם הראשונה ועד תקופת המנדט. האוסף של הדני יעשיר אותו מאוד ולראשונה יהיה נגיש לציבור כולל.

מבט אווירי על אחד הגשרים הניידים של צה"ל בצד המצרי של תעלת סואץ, במלחמת יום הכיפורים. צילום: איתן הבר /אוסף/IPPA

סוף